

ȘCOALA NOASTRĂ

REVISTĂ PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ,

organ oficial al revizoratului școlar, al comitetului școlar
județean și al asociației învățătorilor din județul Sălaj.

Director: Ioan Mangó.

Redactor: Grațian Capătă.

Preocupări.

O instituție ca pâinea de toate zilele.

— Institutul Pedagogic Român. —

În haosul și orbecarea din zilele noastre, când din lipsa de date precise nu se poate da un răspuns sigur, un sfat ori o îndrumare pozitivă aproape în nici o chestiune, când muncitorii desinteresați și cu trageră de inimă pentru cultura neamului nu pot să se dedice cum ar voi chemării pentru care simt vocațiune din cauza potopului de dispoziții împrumutate pentru a arăta că ținem pas cu lumea civilizată și date fără a fi studiate dacă ni-se potrivesc și sunt realizabile la noi, ideea înființării unui institut, înafară de instituțiile supuse contingențelor politice, care să studieze individualitatea noastră și a copiilor noștri, să adune și să deie date precise despre ce avem și să studieze de ce avem lipsă și cum să fie acelea pentru a corespunde firii și trebuințelor noastre, este o idee ce trebuie realizată cu ori ce preț.

Un astfel de institut intenționează să înființeze zelosul profesor universitar de pedagogie din București, dl G. G. Antonescu sub titlul Institutul Pedagogic Român.

Rolul Institutului Pedagogic Român, după cum îl schițează dl G. G. Antonescu în studiul-referat înaintat administrației Casei Școalelor,*) ar fi, să facă cunos-

*) G. G. Antonescu: Un Institut, Pedagogic Român, București 1926.

cute tuturor celor chemați realitățile dela noi, cărora sunt a se aplica principiile recunoscute și constatate de bune, pentru a realiza prin instrucție și educație conștiente o societate mai bărbată și a înlesni punerea bazei unei politici școlare națională și socială reală. Adunarea datelor despre realitățile economice sociale și culturale ce avem, studierea realităților psihice, a organizărilor și metodelor potrivite intenționează a le realiza prin diferitele secții ale Institutului Pedagogic Român.

Secția pentru studiul individualității școlarului român va avea să interprindă observări metodice și cercetări pentru a prinde și înfățișa psihograma elevului român. — După cum fiecare individ are individualitatea lui bine distinctă de a oricărui altul, tot așa se poate spune că, în genere, elevul român are o individualitate distinctă de a oricărui elev de altă națiune —. Cunoașterea individualității elevului român e de lipsă pentru că numai așa i-se pot aplica conștient principiile de instrucție și educație. Cunoașterea individualității este necesară și pentru selecționarea celor bine dotați și pentru orientarea profesională.

Secția pentru studiul organizării școlare, a metodelor de educație, etc. va avea menirea să studieze diferitele categorii de școale potrivite individualității elevilor români și cerințelor vieții noastre și articulația dintre ele; programele și orariile corespunzătoare acestor cerințe; metodele de educație și învățământ cele mai potrivite individualității elevilor și scopului urmărit; pregătirea corpului didactic conform condițiilor în care are să lucreze; și în sfârșit materialul didactic cel mai potrivit condițiilor subiective (elevul) și obiective ale educației și învățământului. Aceasta secție va avea de studiat și condițiile cari ar înlesni tineretului școlar procurarea de cărți bune și mai puțin costitoare.

Secția de statistică și informații va avea să dea o îndrumare sigură politicii școlare și culturale, servind-o cu cât mai riguroase și mai numeroase date statistice. Menirea ei este de a ținea în permanență

centralizate, datele numerice, privitoare la mișcarea (creșterea și decreșterea) tineretului școlar, la numărul școlilor, al corpului didactic etc. cu scopul bine precizat de a prevedea, pe baze statistice, nevoile viitoare în ce privește numărul școalelor, al personalului didactic etc.; și de a centraliza datele asupra diferitelor profesii din viața socială, asupra lipsei sau abundenței de personal pentru fiecare profesiune și de aci asupra perspectivei viitoare a fiecăreia, pentru a înlesni tineretului o orientare sigură spre diferitele categorii de școli și profesii, potrivit individualității fiecărui tânăr și cerințelor vieții naționale sociale.

Secția de relații și propagandă va avea menirea să răspândească rezultatele la cari s'a ajuns în Institut, să pună Institutul în legătură cu institutele similare din streinătate și să organizeze conferințe pentru ținerea publicului în curent cu problemele pedagogice și cursuri de perfecționare pentru membrii corpului didactic.

În rezumat Institutul Pedagogic Român va uni începuturile răzlețe ce avem pentru acest soi de preocupări: Muzăul Pedagogic, Biblioteca Pedagogică a Casei Școalelor și Seminarul de Pedagogie Teoretică din București, va grupa forțele dornice de muncă din întreagă țara, va aduna și studia realitățile ce avem, va studia de ce avem lipsă și cum putem ajunge la ele; scurt, va pune în contact realitatea, teoria și forțele vii pentru a ajuta punerea bazei unei instrucții educații și vieți națională socială reale.

Rezultatele la cari se va fi ajuns prin diferitele observări metodice și în urma experimentărilor ce se vor face, precum și datele referitoare la tineretul școlar, școale, corpul didactic, diferitele profesii și personalul lor se vor consemna în un buletin al Institutului. Acest buletin va fi un mijloc de orientare pentru toți cei ce se ocupă cu instrucția, educația și organizarea vieții noastre. Asemenea va fi un mijloc de orientare pentru cei ce vor să se aranjeze și să aranjeze pe ai săi în cadrele vieții sociale.

Prin acesta instituție — în care cu siguranță se va lucra mai desinteresat, conștient și metodic — se va putea ajunge la cunoașterea realităților sufletești și sociale ale neamului nostru și prin mijlocirea lui se va putea inaugura o politică de reforme școlare serioase și de culturalizare intensivă și extensivă, precum și de viață socială națională mai reală, așa cum se cere neamului nostru.

Când aceasta instituție va lua ființă și va convinge pe cei chemați a se îngriji de soarta neamului despre însemnătatea adevărilor și a postulatelor sale, nu vom mai imita servil pe nimeni și nu vom mai împrumuta deavalma, ci vom lucra conștient și metodic pe toate terenele culturii și ale vieții. Nu vom avea orare pentru eventual un secol de acum înainte, cum este singurul orar din Programă învățământului primar. Nu se va mai întâmpla să avem școli care să fim siliți a le închide la un an doi din lipsa de corp didactic. Tineretul nu se va mai îmbulzi numai spre un anumit soi de școli cum face azi în lipsa de orientare. — S'ar mai putea aduce multe exemple de schimbări ce s'ar face dacă am cunoaște realitățile și am ținea seamă de ele. Scopul acestui articol însă nu este de a înșira măsurile greșite și lacunele din viața școlară și socială, ci de a arăta necesitatea creierii instituției chemată a ne prezenta realitățile noastre și a statori ce e de făcut pentru a putea progresa pe terenul cultural și social național, și a propaga ideea Institutului Pedagogic Român în cercuri cât mai largi.

C. Copăță.

Chestiuni didactice.

Treptele formale sau psihologice.

Păreră lui Ioan Frideric Herbart că pe reprezentări se bazează întreaga viață sufletească, din punct pe vedere metafizic, adică dacă întrădevăr sufletul acționează sau reprezentările, nu se mai discută. În timpurile noastre s'a acceptat paralelismul între fizic și psihic, între corp și suflet, adică influința lor reciprocă; că fenomenele de simțire (sentimentele), instinctele și voința sunt elemente ireductibile ale manifestărilor vieții sufletești ca și fenomenele de cunoștință (senzațiile etc.) și că între acestea trei soiuri de fenomene psihice (de cunoștință, de simțire și de acțiune) există o strânsă legătură. Potrivit acestor concepții, exemplul imitația, suggestia, deprinderea și disciplina sunt considerate ca mijloace ale educației alătura de învățământ. Aceasta nu însemnează, că învățământul și-a pierdut rostul și rolul lui; cunoștința și azi e recunoscut că joacă un rol însemnat în viața psihică. Ea se câștigă și ordonează conform legilor de manifestare psihică. Învățământul care nu este altceva decât câștigare metodică de cunoștințe nu poate să nu țină seamă de normele statorite pe baza observărilor făcute asupra manifestărilor psihice din diferitele momente ale câștigării și ordonării cunoștințelor. Atari norme sau reguli de procedură sunt și treptele formale.

Treptele formale le-a statorit mai întâi Ioan Frideric Herbart.

Ioan Frideric Herbart bazându-se pe credința că reprezentările sunt baza vieții sufletești, de mijloc esențial al educației decretează învățământul. De scop al învățământului pune interesul multilateral, adică afecțiunea și tendința de a ne ocupa constant în cât mai multe direcțiuni ale manifestării vieții. Ne

interesăm de ce ne place, de ce dorim să știm, de ceea ce pricepem. Cuprindem și pricepem ceea ce este clar pentru noi. Deci interesul cere claritate. Claritatea cere izolare și observare atentă amănunțită : pătrundere.

Herbart cere însă mai presus de toate caracter moral, adică personalitate care să se afirme întotdeauna cum cer ideile morale : să lucreze conform convingerilor sale de bine ; să desfășoare activitate multilaterală, cu energie, subordonată binelui ; să ajute pe alții a face bine ; să țină la dreptate ; să răsplătească binele făcut și să recompenseze nedreptatea. La ideile acestea și în general la idei se poate ajunge prin reflexie.

Deci Herbart pe de-o parte cere *pătrundere* adică izolare și observare amănunțită pentru a cunoaște bine mulțimea de lucruri, lucrări etc. : o analiză, iar de altă parte o sinteză : verificarea, gruparea și interpretarea datelor câștigate, prin rațiune, prin *reflexie*.

În *pătrundere*, Herbart deosebește două faze : claritatea, adică izolarea și observarea și o asociere mecanică involuntară ce se produce între datele percepției și reprezentările vechi.

În *reflexie*, cum o prezintă Herbart, încă se pot distinge două faze : ordonarea materialului câștigat în faza *pătrunderi*, prin sistematizare, și augmentarea lui prin noi cazuri sau aplicarea.

Herbart deși spune că în mecanismul psihic percepțiile prin diferite asociații se unesc cu percepțiile ce vin în conștiință, totuși pentru a asigura gruparea cunoștințelor cere ca diferitele cunoștințe să fie ajutate intenționat să se asocieze. Deși susține că prezentările reproduc reprezentări de acelaș conținut și se unesc cu ele, totuși cere să se facă o analiză a cunoștințelor vechi. Aceasta analiză o cere să se facă prin conversație în cadrul intuiției, al clarității, pentru a se face mai ușor unirea, sinteza, cunoștințelor noi cu cele vechi.

În consonanță cu acestea convingeri și păreri, Herbart statorește cele patru trepte ale procedurii în

învățământ numite trepte formale: *Claritatea, Asocierea, Sistema și Metodul.*

În treapta procedurii sau, treapta formală Claritatea cere prezentare și observare clară (o analiză sau desfacere și o sintază a lucrurilor, când se poate și observare amănunțită), precum și o analiză a conținutului de cunoștințe vechi — prin conversație îndecursul intuiției — pentru a se putea face sinteza, unirea cunoștințelor noi cu cele vechi ca să devină și mai clare și să se păstreze mai bine. În treapta Claritatea întâlnim deci două analize și două sinteze: una a obiectului și alta a cunoștințelor elevilor.

În treapta Asocierea, Herbart cere să legăm sau asociem cunoștințele în mod intenționat.

În treapta Sistema cere gruparea cunoștințelor cu ajutorul reflexiei.

În treapta a IV-a, Metod cere augmentarea, clarificarea sau aplicarea cunoștințelor câștigate la treapta a III, tot prin reflexie.

Scurt, Herbart în Claritate cere câștigare de cunoștințe despre singuratiche ființe, lucruri, lucrări, fenomene pe calea simțurilor, în Asociere legarea cunoștințelor despre singuratichele ființe, lucruri, lucrări, fenomene în mod intenționat, în Sistemă gruparea cunoștințelor asociate intenționat în vederea păstrării și în Metodă augmentarea, clarificarea și aplicarea cunoștințelor grupate; treapta I-a să arate, a II-a să lege, a III-a să învețe și a IV-a să filosofeze.

Cele patru trepte ale procedurii în învățământ sau trepte formale Herbart le statoroște pentru întreg învățământul. Aceasta nu însemnează, că la fiecare lecțiune se aplică toate treptele formale. Herbart susține numai că la fiecare grupă de cunoștințe trebuie să obvină toate. În tot locul vorbește numai de grupe când e vorba de toate treptele formale și nu de reprezentări sau cunoștințe despre singuratichele ființe, lucruri, lucrări, fenomene. Extensiunea grupelor nu o limitează. Ba când are în vedere întreg învățământul și se gândește la articularea programei spune. Învăța-

mântul în clasele inferioare ale liceului mai mult să arate, să se valideze mai mult claritatea. În clasele următoare asocierea să caracterizeze învățământul. În clasele superioare să predomineze sistematizarea și reflexia — fără a cere elevilor un grad mai înalt de reflexie de care încă nu sunt capabili —. Școala primară în aceasta ordine să rămână la asociație.

Acestea sunt în linii generale ceea ce se poate spune despre părerile lui Herbart referitoare la treptele procedurii în învățământ sau treptele formale.

Cerința lui Herbart ca să se facă o analiză a cunoștințelor elevilor pentru a înlesni unirea cunoștințelor noi cu cele vechi a condus pe urmașul său Ziller să pună deosebit pond pe ea, să o despartă de noua materie, să desfacă treapta Claritatea în două, în *Analiză*, adică scoaterea în conștiința luminată a cunoștințelor vechi necesare unirii și în *Sinteză*, adică în prezentarea și intuirea noii cunoștințe. Prin aceasta Ziller nu numai mărește numărul treptelor formale dela 4 la 5, ci pondul principal care în Claritatea lui Herbart era pus pe claritate — adică pe prezentarea și intuirea ființelor, lucrurilor, lucrărilor, fenomenelor —, îl trece pe apercepție, adică pe asimilarea cunoștințelor noi de cunoștințele vechi. De altcun Ziller se și exprimă că, orice învățatură e apercepție.

Dar un numai prin desfacerea treptei prime în două și prin accentuarea apercepției se deosebește Ziller în interpretarea treptelor formale de Herbart. Herbart pentru păstrarea cunoștințelor câștigate despre singuraticile ființe, lucruri, lucrări, fenomene a cerut asociere făcută intenționat și a instituit treapta Asocierea. — În »Pedagogia generală« Herbart asocierea o pune la pătrundere, adică la câștigarea cunoștințelor despre singuraticile ființe, lucruri, lucrări, fenomene, în »Prelegeri pedagogice« însă o trece la reflexie ca un fel de pregătire pentru Sistemă —. Deosebirea cea mai mare între concepțiile lui Herbart și Ziller în cadrul treptelor formale o observăm la Sistemă. Herbart în general prin reflexie urmărește sistematizarea cunoș-

tințelor, creierea de sisteme științifice. E adevărat că spune, că copiii nu sunt capabili de reflexie profundă, dar în aceeași vreme spune, că să săvârșească în cadrul învățământului lucrări de cari sunt capabili. Ziller susține, că dacă copiii nu sunt capabili de abstracții logice mai înalte, e suficient să-și formuleze amăsurat cunoștințelor lor despre ființe, lucruri, lucrări, fenomene noțiuni psihice, să-și formeze sisteme de noțiuni psihice, sisteme de cunoștințe școlarești. Natural, că Ziller și la treapta a patra respective la a cincea, la Metod accentuează întregirea și clarificarea noțiunilor psihologice.

Pornită odată interpretarea rezultatelor ce trebuie să se urmărească prin treptele formale, de Ziller, nu s'a mărginit la cele statorite de el. Frideric W. Dörfeld prin treptele formale cere să se urmărească numai formarea noțiunilor psihologice. El întreg învățământul îl pune în serviciul formării acestor fel de noțiuni. Și numirea și gruparea treptelor formale încă o modifică conform acestui scop. La el treptele formale sunt *Intuiția*, care se compune din introducere și intuiție, *Cugetarea* compusă din comparație și însemnare, și *Aplicarea*.

Vilhelm Rein pornind din teza, că metoda în învățământ trebuie să urmeze calea naturală care nu poate fi alta decât câștigarea de intuiții și formarea de noțiuni, încă modifică treptele formale. El statorțe cinci trepte formale: *Pregătirea*, *Predarea*, *Înlănțuirea* (Asocierea), *Insumarea* (Generalizarea) și *Aplicarea*. Rein asemenea pune treptele formale în serviciul câștigării noțiunilor psihologice.

Mulți s'au ocupat cu interpretarea și numirea treptelor formale.

Dintre toate interpretările treptelor formale mai mult au străbătut a lui Ziller și Rein. Treptele formale herbart—ziller—reiniene sunt cunoscute și aplicate în toate părțile. Ele sunt: *Pregătirea*, *Predarea*, *Asocierea*, *Generalizarea*, *Aplicarea*.

G. Capătă.

(Va urma.)

Sălajul.

Descrieri geografice.

Zălaul *)

b) **Bisericile.** Zălaul are în total 4 biserici și o sinagogă.

Biserica ortodoxă acuma e în edificare. În trecut în acest oraș nu era biserică ortodoxă. Statisticile arată că numărul credincioșilor acestei confesiuni a fost foarte mic în orașul nostru. Cei câțiva ortodoksi nu aveau preot și biserică. După înfăptuirea României Mari numărul ortodoxilor a crescut în oraș. Acest număr l-au sporit cu deosebire funcționarii, cari au venit să româneze oficiile publice. Cu toate că numărul ortodoxilor în oraș nici azi nu e prea mare, fiind abia câteva sute, ei au început să-și facă — spre lauda lor — o biserică. A jertfit mult fiecare dintre ei, au avut și sprijinul oficialității și azi biserica ortodoxă este ridicată și așteaptă doar cele din urmă netoziri, pentru a-și putea începe slujba de preamărire a lui Dumnezeu.

Biserica aceasta va costa în total peste 2 milioane lei. Zidită în stilul bisericilor orientale, ea va fi un falnic monument de arhitectură în orașul nostru. Lângă biserică este și casă parochială, iar biserica a fost și împroprietărită.

Biserica ortodoxă în construcție.

*) Spicuri din broșura „Zălaul schiță monografică“ de L. Ghergariu.

Biserica unită e plasată într-o casă adaptată pentru trebuințele bisericii. Aceasta biserică va trebui să se edifice cât mai repede, pentruca cei vre-o 2000 și ceva de credincioși să-și aibă și ei locul lor de închinare conform împrejurărilor. După cât știm biserica are adunat deja un fond frumos pentru noul edificiu, pe care nădăjduim că-l vom vedea ridicat cât mai îngrabă.

Parochia unită din Zălaul există abia de vre-o 10 ani. Înainte Zălaul era o filie a parohiei Ortelec. Azi e sediu protopopesc și numărul credincioșilor acestei biserici a crescut în anii din urmă în mod foarte simțitor.

Biserica e împroprietărită. Casă parochială nu are, mai bine zis nu e locuibilă. Atât aceasta cât și biserica vor trebui făcute cât mai repede, pentruca și în forma aceasta să dăm dovadă despre trăinicia noastră românească în acest oraș.

Bisericile celorlalte confesiuni fiind mai vechi, ele au ajuns să fie aranjate și înzestrate ideal. Având fiecare din ele averea sa, ele pot să se susțină bine, mai ales că le ajută și oficialitatea românească.

g) **Societățile de cultură și binefacere.** În raport cu alte orașele în orașul nostru se citește chiar mult. Se vând aici anual peste 1000 de cărți de literatură serioasă și se citesc zilnic cam 200 de gazete românești. Chiar revistele noastre românești încă au aici căutare destul de mare. Totuși am fi bucuropși dacă am putea înregistra și mai mult.

Pentru a propaga și cultiva cultura românească s'au înființat aici mai multe societăți, al căror scop este pur cultural. Dintre ele vom aminti:

Despărțământul central jud. al „Astrei.” Acest despărțământ a grupat în jurul lui pe mai mulți intelectuali din Zălaul, cari înțelegând rostul acestei asociații, au lucrat mult pe teren cultural. Membrii ei au descălecat de multe ori la sate, unde au ținut multe conferințe pentru luminarea poporului. Cu un cuvânt „Astra” are în orașul nostru un post de avangardă. Despărțământul „Astrei” are și o bibliotecă frumoasă. Durere însă că în jurul ei nu s'au grupat toți intelectuali din oraș. Stau departe de ea aceleași persoane, cari se mențin la distanță și de alte manifestații românești.

Casina română e a doua instituție românească, făcută tot din motive naționale și culturale. E instalată într'un local închiriat, dar cerospunzător scopului. Are sală de lectură și sale de distracții. Casina împreună cu Despărțământul „Astra” au aranjat în Zălaul mai multe șezători cu conferințe și festivaluri.

Tot între societățile culturale trebuie să amintim și „*Crucea Roșie a Tinerimei*,” care are în Zălau mai mulți membri. Aceasta societate încă face puțină mișcare românească în oraș. Aranjază din când în când serbări și festivaluri, cari întrunesc o bună parte a societății de aici. Considerând că societatea aceasta îmbrățișează cu deosebire tineretul, rolul ei ar fi foarte frumos și laudabil. Când va ajunge să fie organizată complet, aceasta societate va face mai multă mișcare culturală în oraș.

Cinema. Între instituțiile de cultură înșirăm și cinematograful, care dă reprezentări de 3 ori pe săptămână: Duminică, Miercuri și Sâmbătă. E instalat, în localul teatrului orașenesc. În prezent îl administrează orașul.

Nouă orientări. O mână de intelectuali români din Zălau s'au grupat și în jurul unor două publicații periodice, o gazetă culturală și o revistă pedagogică culturală: „Meseșul” și „Școala Noastră.” Amândouă publicațiile au menire culturală. „Meseșul” e gazeta despărțământului central al „Astrei” din județul Sălaj. Apare săptămânal. „Școala Noastră” este o revistă pedagogică culturală. Cuprinde chestiuni profesionale școlare și de manifestare etnografică, economică și culturală. Apare sub îngrijirea unui comitet de redacție. E în al 4-lea an de apariție.

Dintre societățile de binefacere trebuie să amintim în rândul întâiu:

Orfelinatul „Iuliu Maniu”, înființat aici după războiul mondial. Are local propriu, care adăpostește cam 50 orfani. Are numai secție pentru băieți. Bine întreținut, acest orfelinat îndeplinește o frumoasă misiune caritativă. Dintre orfanii adăpostiți aici, urmează mulți la meserii. Ei vor da o sucrescență a viitorilor meseriași români din Zălau.

Azilul de bătrâni încă este o instituție caritativă foarte importantă în orașul nostru. Azilul acesta e întreținut de oraș. În el se adăpostesc bătrânii săraci, cari n'au unde să-și tragăne bătrânețele. Au la azil casă și masă gratuit. Dacă acest azil ar fi mai bine organizat, el ar face bune servicii.

Mai trebuie să facem aci amintire despre spitalul de stat, care are edificiu foarte frumos în orașul nostru. La început acest spital a fost județean. După preluarea imperiului el a trecut sub conducerea statului.

(Va urma.)

L. Ghergariu.

Manifestări culturale.

Situația nouilor construcții școlare.

În 20 Decembrie a. tr. s'a întrunit în ședință Comitetul central de construcții școlare, pentru a lua cunoștință de întreagă activitatea desfășurată în cursul an 1926 pe terenul noilor construcții școlare și a lua în dezbateră, în legătură cu ele, mai multe chestiuni importante, dela deslegarea cărora este condiționat bunul mers al acțiunii și realizarea programului de muncă în viitor.

Pentru lămurirea opiniei publice asupra construcțiilor școlare în județul nostru, lăsăm să urmeze informațiile de mai jos.

În anii precedenți, în nădăjdea unor izvoare de venituri mai bogate, s'a luat în program un număr considerabil de construcții școlare noi, cari tocmai din cauza lipsei de fonduri suficiente nu s'au putut termina în întregime. Aceasta împrejurare ne-a determinat, ca să renunțăm de a lua în prospect noi construcții, ci să ne mărginim a termina cât mai mult din cele puse în lucrare în anii precedenți și terminate în parte.

Acțiunea s'a început târziu, abia în August, deoarece întreg aparatul administrativ fiind ocupat cu alegerile nu s'au putut forța încasările. Iar după începerea încasărilor a trebuit să achităm mai întâi datorile din anul precedent, 1925. în sumă de 959.806.65 Lei, și numai după aceea ne-am putut cugeta la începerea lucrărilor.

Pe lângă toate greutățile întâmpinate, s'au putut termina numai cu ajutoarele primite dela comitet, localurile școlare din următoarele comun: *Biușa* (2 sale și o loc.), *Boeșa* (1 sală și o loc.), *Criștelec* (1 sală și o loc.), *Doh* (1 sală și o loc.), *Gălpodia* (2 sale și o loc.), *Giorocuta* (1 sală și o loc.), *Racăș* (2 sale și o loc.), *Răstolț* (1 sală și o loc.), *Supurul de sus* (1 sală), iar fără ajutorul Comitetului în *Moftiniul mare* s'au construit 2 loc. inv. și închiriat pe vecie

2 sale de inv.), *Pișcolt* (3 sale și o loc.), și *Cheniz* (1 sală și o loc.), pe cheltuiala comunelor.

Reparături mai mari s'au făcut la școala din *Peceiu*, care în parte s'a dărâmat în urma ezundărilor din vară.

Toate școlarele sunt bine și solid construite cu excepția celei din *Bulgari*, care trebuie refăcută din nou, fiindcă soclul este defectuos.

Faptul, că s'a putut obține, rezultatul amintit, este a se mulțumi în mare parte activității Dlor pretori și notari, cari au îmbrățoșat cauza cu interes și căldură.

Fondul construcțiilor școlare a fost alimentat exclusiv numai din taxa de 5 Lei după jugăr. Din alte locuri nu s'a primit nici un ajutor. Insuși Ministerul Instr. ne-a îndrumat la Comitetul școlar jud. când am solicitat ajutor.

Starea fondului Comitetului central de construcții se prezintă în modul următor:

I. Intrate.

1. Din taxele de 5 Lei și restanțe . . .	2.575.138.83 Lei.
Total . .	2.575.138.83 Lei.

II. Eșite.

1. Achitări în datoriile din an. trecut . .	959.806.65 Lei.
2. Plăți curente	1.571.693.39 Lei.
Total . .	2.531.500.04 Lei.

Bilanț.

I. Intrate	2.575.138.83 Lei.
II. Eșite	2.531.500.04 Lei.
Sold . .	43.638.79 Lei.

* * *

Trecând la campania de muncă a anului viitor amintesc, că dintre localurile școlare luate în program, nu s'au putut termina în *Bulgari* (1 sală și o loc.), *Coșeiu* (2 sale și o loc.), *Mănău* (2 sale și o loc.), *Moiad* (1 sală și o loc.), *Moftinul mic* (3 sale și o loc.), și *Resighea* (2 sale și o loc.), și începe lucrările în *Brebi*, *Chechiș*, *Cehal*, *Chereușa*, *Ghenciu*, *Jurtelecul Hododului*, *Nășfălău*,

Reghea, Recea, Sânmiclăuș, Var, local complet *Băsești, Giumelciș, Oarța de jos, Pria, și Unguraș* câte 1 sală de învăț.

Pe lângă toate demersurile făcute nici azi după 2 ani de zile, școala din Bănișor nu este improprietărită cu teren pentru clădire; iar pentru Ban nu s'a adus hotărâre de către forurile agrare în drept cu privire la exproprierea unei clădiri cerute.

În cele mai multe din comunele amintite este adunat o bună parte de material precum: piatră, cărămidă ori lemn.

Cu considerare la fondurile, ce ne vor sta la dispoziție în anul viitor și la concentrarea muncii, nici pentru campania anului viitor, 1927, nu se vor putea lua în program alte construcții școlare noi, ci va trebui să ne mărginim în locul întâi la continuarea și terminarea celor începute deja, și în locul al doilea la începerea lucrărilor la acele școli, cari sunt luate în programul de muncă din anii trecuți dacă au material adunat și vor permite mijlocele materiale ale Comitetului.

Comitetul central s'a ocupat și a adus hotărâri în mai multe chestiuni importante precum: Continuarea clădirilor prin specialiști, menținerea prestațiunii comunelor de material, transport, rescumpărarea muncii cu brațele, escrierea licitației și încheierea contractului; recepționarea lucrărilor etc.

* * *

Din cele arătate mai sus rezultă clar, că în cursul anului trecut (1926), pe lângă toate greutățile financiare, administrative etc. după munca stăruitoare ce s'a depus, s'au putut obține rezultate deplin mulțumitoare. Aceasta împrejurare ne îndreptățește a crede, că dacă toți cei chemați își vor face datoria cu tragere de inimă și interes de cauză, ca și în trecut, și de aceasta un moment nu ne îndoim, la sfârșitul anului în care am intrat, vom putea înregistra rezultate și mai bogate.

I. Mango.
revizor școlar.

Pagini de literatură.

Cărți și reviste.*)

(Dări de seamă.)

G. G. Antonescu: Buletinul No. 2 al Seminarului de Pedagogie Teoretică. Editura Casei Școalelor. Prețul 75 Lei.

Distinsul nostru profesor de pedagogie dela Universitatea din București, G. G. Antonescu a scos al doilea buletin al Seminarului de Pedagogie Teoretică pe care îl conduce cu atâta tact și pricepere încât se impune și oamenilor cu renume mondial. Buletinul cuprinde un studiu asupra individualismului în pedagogie constătător din o introducere scrisă de conducătorul seminarului, de dl G. G. Antonescu și zece lucrări făcute de membrii seminarului, studenți și studente universitari dela filosofie și litere — cinci asupra părții teoretice și cinci asupra părții aplicative —, programul de activitate pe anul școlar 1926-27 și buletinul Bibliotecii Pedagogice a Casei Școalelor — recenzii și catalog.

În Introducere ni-se arată importanța pedagogică a studiului individualității, caracterizarea tipurilor de individualitate, părerile lui Meumann asupra studierii individualității și cum s'ar putea studia practice individualitatea în școli.

Cele cinci lucrări ale părții teoretice a individualismului în pedagogie sunt: 1. Individualismul la Montaigne și Rabelais; 2. Individualismul la Rousseau; 3. Individualismul la Goethe; 4. Individualismul la Ellen Key și 5. Individualitatea și personalitatea în pedagogia modernă. Ni-se înfățișează în aceste cinci lucrări uriașul Gargantua a lui Rabelais, care când a fost născut, a strigat: „să beau, să beau!“, bea, mănca, durmea și învâța cât șapte — cum se zice --: omul naturii zugrăvit de Rousseau, care crescut în mijlocul naturii pentru a da naștere la o nouă viață socială este constituit din caracterele fundamentale proprii oamenilor cu individualitate pronunțată; puternica individualitate ce se desprinde din Faust-ul lui Goethe; exagerările pedagogiei Ellen Key; noțiunea

*) Soc. de editură și autorii, cari doresc să li-se facă dare de seamă în revista noastră asupra lucrărilor apărute, sunt rugați să trimită pe adresa revistei câte 2 exemplare din fiecare lucrare, cu mențiunea: pentru dare de seamă. — Redacția.

de individualitate, evoluția ei în pedagogie, mijloacele de cunoaștere a individualității, noțiunea de personalitate, geneza ei, raportul între individualitate și personalitate și educația în slujba personalității.

Iar cele cinci lucrări ale părții aplicative a individualismului în pedagogie sunt: 1. Aspectul fizic al individualității, 2. Aspectul intelectual al individualității, 3. Aspectul emotiv și volițional al individualității, 4. Aspectul general al individualității și 5. Anomaliile individualității. În Aspectul fizic al individualității se arată însemnătatea studierii aspectului fizic al individualității, corelația psiho-fizică a individului și mijloacele de cunoaștere a aspectului fizic al individualității întrebuințate în străinătate și la noi. În lucrarea Aspectul intelectual al individualității ni-se înfățișează cauzele cari au făcut ca studiul inteligenței să fie mai înaintat decât a celorlalte aspecte ale individualității, mijloacele întrebuințate pentru studierea inteligenței în alte țări și la noi, metoda textelor și metoda fișelor. În Aspectul emotiv și volițional al individualității se arată determinantele cari au făcut ca voința să fie pusă în primul plan în educație și pentru studiu, mijloacele de cunoaștere a voinței și emotivității întrebuințate în alte țări și la noi. — La sfârșitul fiecăruia din acestea trei lucrări ni-se prezintă caracterizări de elevi făcute la câteva școli din București și concluzii referitoare la măsurile pedagogice. — În lucrarea Aspectul general al individualității se arată utilitatea vieții psihice, scopul studiului individualității, în ce constă studiul individualității, metodele folosite în studiul individualității, problema aptitudinilor și a selecției profesionale și aplicări pedagogice. În fine în Anomaliile individualității ni-se arată necesitatea de a clasa pe elevi după puterea sufletească, explicarea noțiunilor normal, subnormal, anormal, diferitele anomalii, mijloacele întrebuințate în alte țări și la noi pentru cunoașterea anomaliilor și sisteme de educație pentru anormali.

În programa de activitate se anunță că în anul școlar 1926—27 se va studia problema: „Educația morală” și se arată programul de lucrări.

În buletinul Bibliotecii Pedagogice a Casei Școlilor sunt publicate recenziile a 12 cărți pedagogice străine de mare valoare și sunt înșirate cărțile intrate în anul școlar 1925—26.

Aceasta publicație care tractează atât de amănunțit și complet chestiunea individualității, chestie ce preocupă lumea peda-

gogică, nu e permis să lipsească de pe masa nici unui învățător care se respectează. Ea poate fi citită cu folos de toți căci înfățișează chestiunile clar și în legătură. Este și un informator foarte prețios în bibliografia pedagogică contemporană.

G. Capătă.

Bărbierul din cazarmă.

Mi-a crescut barba. Vine Dumineca, vreau să mă curățesc, să mă barbieresc. Ca soldat, îmi cade bine când după șase zile de diferite ocupațiuni pot să mă văd o zi mai curățel, mai tras la rând. Așa am voit să fac și pentru ziua de mâine dar nu mi-a mers atât de bine cum mă așteptam. Ascultați numai, să vedeți ce mi s'a întâmplat:

La ora... după masă am intrat în frizeria corpului. Bărbierul era ocupat cu un soldat.

— Să trăiți, Domnule . . . și-mi spune gradul.

— Poți să mă barbieresti și pe mine?

— Da, așteptați însă până isprăvesc.

Bun. Mă așez pe o lăiță de alături contemplând înfățișarea interioară a frizeriei, cu părții săi de un aspect vechiu și îmbătrânit. Briciul frizerului luneca în sus și în jos pe barba soldatului, scoțând un zgomot uscat și înecat, făcându-mi impresia unui năvăș ce se dă înapoi dela lucru. Bărbierul se silca să isprăvească, dar . . . Ușa se deschide. Intră D-l . . . reangajat.

— Să trăiți D-le! . . . și ne sculăm cu toții salutând superiorul. Soldatul era gata, barbierit.

— Să mă barbieresti pe mine că am o treabă urgentă și nu pot aștepta mult.

Bărbierul se supune iar eu rămân în așteptare. Și din nou încep a-mi roti ochii prin colțurile frizeriei cercând a mai descoperi vreo taină. Am văzut cum paiangenul și-a instalat într'un colț al ferestrei pânza lui surie țesută în războiul său mistic. O muscă rătăcitoare în zborul ei, a căzut încercându-se în firele lipicioase. Dintr'o afundătură întunecată, la zunzetul disperat al ei, ieși imediat vietatea, meșterul pânzar, — par' că, — spre a cerc socoteala celui ce-i calcă imperiul. Se îndreptă spre musculița ce se sbătea să scape. Interesul mă cuprinsese, privii mai dea-

proape. Timp aveam. Paiangenul o cuprinse cu toate picioarele lui, o strânse și încolăcindu-se asupra ei își aplecă gura asupra-i în somn de sărutare. Câteva scăpărături din picioare și musca a rămas nemușcată. Atunci paiangenul cu forfecuțele salo tăind firele, o luă în cărcă și s'a refugiat cu ea în ascunzișul său tainic. Am rămas mirat . . .

Ușa se aude din nou. Intră d-l m. aducându-și fetița. Noi facem formele regulamentare.

— Ascultă băete! Să-mi tunzi fetița acuma că e frig și trebuie să o trimit acasă.

— Da, imediat, răspunse bărbierul soldat.

Eu n'aveam ce face. Trebuia să aștept. De data acesta n'am mai privit unghiurile camerei ei am fost ocupat cu fetița ca să stea cât mai bine și să meargă lucrul cât mai repede. După câteva minute, gata.

— Acu să mă bărbieresti și pe mine ca să pot pleca cu fetița.

Bărbierul se supune. Eu tac și privesc. D-l m. era gata și în momentul când să ajungși eu vine un ofițer de primul grad.

-- Măi, bărbier! Eri nu m'ai barbierit bine! Uite, acu am venit să mă barbieresti din nou. Dar repede că n'am timp de așteptat. Bagă de seamă, să mă faci bine! Diseară am de mers la o petrecere și . . . așa.

S'a așezat pe scaun fără să țină seamă că eram alături. Bărbierul începe lucrul. Când era pe isprăvite veni un alt domn ofițer de acelaș grad. Acesta așteaptă până predecesorul fu gata.

— Ia fă-mă, bărbierule, frumos și pe mine, zise el, așezându-se pe scaun fără altă vorbă. Bărbierul începu operația.

Începusem a-mi pierde răbdarea gândindu-mă la timpul pierdut în așteptare zadarnică. Mă minunam de acești oameni cari purtând pe umăr galonul superiorității exterioare mulți din ei nu văd decât numai înainte iar pe delăturile nu-i interesează. Cu toată nemulțumirea mea inferioritatea mă făcea liniștit . . .

A venit apoi alt domn ofițer de gradul al doilea. Înaintea acestuia n'am putut intra. N'ar fi fost frumos o asemenea faptă săvârșită în fața unui superior. Trebuia să mai aștept.

Era zi de iarnă. Timpul trecuse. Ziua scurtă; se însera. În cameră se cobora întunericul. Un reangajat, măestru într'un atelier, aduse un bec electric cu condiția ca pe el să-l barbierescă

după dl N. Nici lui nu i-a mers însă bine căci chiar atunci a intrat un alt ofițer grăbit ca să se bărbierească frumos.

Eu tot așteptam cu nerăbdare să-mi sosească rândul.

Alt ofițer de gradul al treilea intră.

— Repede, bărbierule, să mă tunzi și să mă razi că se apropie ora petrecerii. Dl... mai poate aștepta, zise arătându-mă.

Am tăcut. N'aveam ce face. Tremuram încă de nerăbdare.

Acum briciul sfârâia mai năvăș în barba dlui e... voind par'că să mă ia în răs de ce tot așteptam. Un fior mă cuprindea trecându-mi prin întreaga ființă, scoțându-mi oftate scurte și înăbușite spre a nu mă deghiza în fața superiorului de plictiscale și nerăbdarea ce mă cuprinsese.

S'a isprăvit și cu acesta.

Dar r... care a adus becul se așează pe scaun cu deplin drept înaintea mea.

Imi venea să-i spun că e om rău, lipsit de simțul considerațiunii. Imi venea să-i spun că o neînțelegător și ar putea lua exemplul dela mine care am lăsat pe atâția înaintea mea. Nu puteam însă, căci și acesta-mi era superior. Trebuia să mai aștept din nou. Mă linișteam cu gândul că s'or fi epuizat doar' acum și o să-mi vină și mie rândul mult dorit.

Dar nici de data aceasta nu m'a favorizat impejurarca. Dânsul sculându-se de pe scaun a luat becul și a plecat, lăsându-mă cu bărbierul în beznă și... nebărbierit!

Nu mai vedeam nimic înaintea ochilor. În cap îmi bâzâia zumzetul desnădăjduit al muscuțiței, amestecat cu acela uscat al briciului produs de barba aspră și îndărâtnică a celor ce m'au făcut să aștept zadarnic atâta timp.

Imi venea să-l apuc de spate. să-l întore înapoi; să-i fac o morală, să-i arăt și să-l conving că nu făcea frumos lăsându-mă în asemenea stare. Nu îndrăzneam însă căci era superiorul meu în... grad și așa fi pățit-o.

În tulburarea ce m'a cuprins am eșit afară. Răceala de aici m'a readus la realitate. Atunci mi-am amintit de o poezie intitulată „Trepte de scară“ și prin minte îmi trecea repetându-se dârz refrenul fiecărei strofe spunându-mi: „Vezi, eu sunt mai mare, iară tu mai mic!“

Anton Cifrai.

Note și observări.

Examenul de definitivat.

În baza dispozițiilor art. 118 din legea învățământului primar și a art. 212—221 a regulamentului de aplicare a acestei legi, în fiecare an se ține examen de definitivat cu învățătorii, și învățătoarele titulari provizori cari au trei ani serviți în învățământ la școală rurală. Acest examen care se dă la școala normală din reședința județului sau la altă școală normală care se fixează, constă din trei probe: *o probă scrisă de limba română, o probă orală asupra materiilor principale ale școalelor normale și o probă de practică pedagogică*. Nici în lege nici în regulamentul ei din 1926 nu se specifică cari sunt materiile considerate de principale ale școalelor normale. În regulamentul din 1904, după ce la art. 152 aliniatul al doilea se spune, acest examen — cel de definitivat — constă din două probe, una extemporală asupra principalelor materii prevăzute în programa școalelor normale, a doua de practică pedagogică, la art 154 găsim: „Proba extemporală de care se vorbește la art. 152 cuprinde:

Pedagogia. Didactica generală și metodică;

Istoria. Intrebări asupra principalelor evenimente din istoria Românilor;

Geografia. Continentele, în special Europa, și geografia fizică și economică a României;

Științe. Intrebări asupra agriculturii, horticulturii și forestierii“.

Deocamdată, în baza art. 519 al regulamentului învățământului primar și normal-primar din 1926 care abrogă numai regulamentele și dispozițiile anterioare *contrare* dispozițiilor acestui regulament, ca întregire la aliniatul II. al art. 216 din regulamentul aprobat în 1926, credem că se va aplica articolul 154 a regulamentului din 1904. — De altcun din partea școalei normale din Zălau s'au cerut dela Inspectorat lămuriri asupra specificării materiilor principale.

Deci examenul de definitivat anunțat pe 1 Martie a. c., pe

baza dispozițiilor cunoscute până în prezent va consta :

1. Din o probă scrisă din limba română ;
2. Din o probă orală din Pedagogie (Didactică generală și Metodică), Istorie (principalele evenimente din Istoria Românilor), Geografie (continentele, în special Europa și geografia fizică și economică a României) și Științe (agricultură, horticultură și forestieră; iar întrucât întro coi ce s'ar prezenta la acest examen ar fi și de aceia cari au titlul de institutor, principalele legi ale fenomenelor fizice și noțiuni de științele naturale — conform aliniatului ultim al art. 154, regulamentul din 1904 —);
3. Din o probă de practica pedagogică -- o lecție de model cu cl. III sau IV, asupra unui subiect din limba română sau aritmetică, conform aliniatului al treilea al art. 155, regulamentul din 1904. —

*
*
*

Acest examen urmărind constatarea capacității, și capabilității învățătorilor pentru a selecționa și decreta de vrednici a rămânea în învățământ numai pe cei se dovedese capacitatea și capabilitatea necesară unui luminător și conducător conștiu de de tot pasul ce are a face, nu poate fi o simplă reproducere de material memorat.

Potrivit acestei cerințe naturale și logice a examenului de definitivat, se va urmări:

La proba scrisă cunoașterea materiei tezei, calitățile stilului, ortografia și forma.

La științele pedagogice, dacă este în curat cu învățământul și scopurile ce trebuie urmărite prin fiecare obiect de învățământ și cu ceea ce se poate urmări prin el în general și special; dacă cunoaște evoluția și manifestările vieții fizice și psihice a copilului și adolescentului în general și mijloacele prin cari pot fi ajutați în dezvoltare în direcție bună; dacă cunoaște temeinic principiile didactice, dacă cunoaște metoda fiecărui obiect de învățământ, având în vedere dezvoltarea psihică a copilului, adolescentului și natura materiei; dacă este în curat cu forma de învățământ de care trebuie să se folosească, conform naturii materiei și dezvoltării elevilor, la fiecare soi de materie de învățământ; dacă știe împărți și preda rațional materia obiectelor de învățământ: cu un cuvânt să se vadă dacă știe să facă fiecare act al său din școală conștient rațional.

La Istorie, dacă este în curat în mod pragmatic cu eveni-

mentele din trecutul neamului și, are siguritatea celui chemat să propună istorie.

La științe, dacă cunoaște chestiunile cum se recere să le cunoască cel chemat a da sfaturi și povețe poporului.

Iar la proba de practică pedagogică se va urmări dacă știe pune în aplicare principiile pedagogice, didactice și metodice; știe să mănuiască conștient învățământul, exemplul, suggestia și disciplina; dacă dovedește dragoste față de copii și de carieră. — Conducătoarele grădinelor de copii e natural ca atât la pedagogie cât și la practica pedagogică să fie examinate avându-se în vedere chemarea lor.

Astfel înțeles examenul de definitivat nu este un lucru ușor. Cei ce au dragoste față de cariera dascălească, de copii și de neam și se ocupă cu dragoste și râvnă cu chestiunile de educație și instrucție, cu siguranță vor satisface cerșilor acestui examen.

Cu ocaziunea examenului de definitivat se obișnuia a se prezenta și caietul cu lecții practice mai însemnate, făcute în decursul celor trei ani de provizorat. Aceste lecții — din fiecare ram al obiectelor de învățământ cel puțin 2--4; una de singuratică ființe, lucruri, lucrări, fenomene, una de sinteză, una de aplicare și un mic studiu asupra scopului și a procedurii fiecărui ram al obiectelor de învățământ — ar fi bine dacă s'ar înainta baremi cu cel puțin opt zile înainte de începerea examenului ca să poată fi studiate.

G. Capătă.

Administrația școlară.

XIII.

Inaintarea și salarizarea învățătorilor

— Reflexii —

Astăzi când toată lumea se agită pe chestia salarizării, cred că e bine să ne reamintim la acest loc condițiunile sau mai bine zis restricțiunile între cari se face salarizarea membrilor corpului didactic primar. Învățătorii sunt retribuiți în *general* sub nivelul la care îi îndreptățește situația lor socială și munca ce-o prestau în organismul statului. Resemnarea care îi caracterizează în purtarea acestei nedreptăți sociale, îi face par'că mai prețioși, adevărați *apostoli* ai neamului.

Sistemul *categoriilor* de învățători, inaugurat prin noua lege a învățământului primar, a creat o situație nouă în salarizare. După obținerea diplomei de capacitate care conform concepției vechi (din Transilvania) era singurul titlu, ce te îndreptățește la funcțiunea de învățător, astăzi se mai pretind încă trei probe grele, pentru a putea ajunge în categoria de salarizare, care s'ar putea considera salariul inițial al unui învățător.

Având în vedere însă condițiunile grele pentru admiterea la aceste probe de inaintare stagiul ce trebuie făcut în categorii, un învățător va putea ajunge în categoria de gradul I — în cazul cel mai bun — la vârsta de 33 ani. Zic, în cazul cel mai bun, pentrucă privind d. 'ex. numai condițiunile de admitere la inspecția specială pentru inaintarea la gradul I, ou prevăd un foarte mic procent al acelor candidați, cari vor putea fi admiși la această inspecție. Nu cred să fie mare numărul acelor candidați, cari în 6 ani de funcționare efectivă ca învățător inaintat de gradul II să fi fost notați la toate inspecțiile cu nota **bine**.

Cu atât mai vartos nu, că activitatea învățătorului cuprinde un întreg complex de atribuții, iar organele de control ce-l inspecțiază în acel interval (și cari din nefericire se schimbă prea des, făcând experimentări în contul învățătorului) îi privesc activitatea prin diferite prisme, cece nu cadrează întotdeauna cu realitatea.

Activitatea deosebită ce trebuie desfășurată în acest timp în școală și afară din școală în toate manifestațiunile sociale, teoretice și practice, din punct de vedere cultural, este o condițiune de admitere prea vagă. Verificarea acestei activități este relativă. Pentru a se putea face în mod obiectiv, ar trebui, ca acelaș organ de control să-i supravegheze toate activitățile din stagiul de 6 ani, presupunându-se — bineînțeles — din partea acestuia un spirit de observație bine dezvoltat și o imparțialitate necondiționată. Cum însă, activitatea unui învățător în acest timp se judecă de către mai multe organe de control, ar trebui ca fiecare inspecție sau verificarea activității sale, să se bazeze pe constatarea anterioare, în aceasta direcție.

Aceste condițiuni numai pentru admiterea la inspecția specială. Mai este încă rezultatul inspecției și avizul inspectorilor generali-primari, ce se bazează pe propunerea inspectorului primar, care a făcut inspecția specială. Dacă învățătorul este respins de consiliul inspectorilor generali, nu va putea cere înaintarea, decât după un nou stagiul de 6 ani. În acest caz, avansarea la gradul I se va putea face numai la etatea de 40 ani, eventual niciodată.

Noua lege a învățământului primar nu se atinge de drepturile câștigate mai înainte. Astfel, la data punerii în aplicare a legii, fiecare învățător s'a considerat în categoria, la care era îndreptățit după anii de funcționare efectivă și numit (sau ales) în învățământ ca titular, în baza diplomei de capacitate. (La noi numirile se făceau cu titlu definitiv chiar dela început).

În baza acestora, învățătorii cu trei ani de serviciu efectiv împlinit până la începutul anului școlar 1924—25 s'au considerat învățători *definitivi* (salar de bază 700 Lei); cei cu 6 ani de serviciu împliniți, învățători *înaintați grad II* (salar de bază 800 Lei); și învățători cu serviciu de 12 ani împliniți s'au considerat învățători *înaintați grad I* (cu salar de bază 1000 Lei).

Cu începere dela 1 Ianuarie a. e. toți învățătorii sunt încadrați deci cu salarul de bază corespunzător categoriei în care s'au aflat la 1 Septembrie 1924. (Afară de cei numiți în gradul următor din partea Ministeriului).

Poatecă această măsură va atinge în mod neplăcut pe mulți colegi — cari au stagiul, dar nu sunt înaintați. — Este însă o măsură legală, care trebuie executată și care va constrânge pe toți să se nizuiască a îndeplini condițiunile recrute pentru urcarea treptelor ce le stau în cale.

Problema salarizării fiind de-o perpetuă actualitate, vom mai reveni pe larg.

D. Mărgineanu.

Ș T I R I I.

Proiecte culturale. Ministerul Cultelor și Artelor, în vederea unei vaste propagande culturale, a împărțit țara pe zone și a luat măsuri pentru organizarea unui ciclu de conferințe pentru anul 1927.

Tot asemenea și Ministerul Instrucțiunii a făcut dispoziții pentru începerea unei acțiuni puternice de propagandă culturală în toate județele dela frontieră, pe care o încredințează corpului didactic primar. În acest scop s'au format câte două centre culturale în fiecare plasă sub conducerea câte unui învățător. Centrele culturale vor aranja lunar cel puțin 2—3 ședințe culturale la sate în Dumineci și sărbători. Cu ocazia acestor ședințe școlarele vor da câte o reprezentație cu elevii. Conferințele populare se vor plăti și se va da ajutor pentru procurarea celor de lipsă la reprezentațiile școlare și înființarea unei biblioteci în sediul centrului cultural. În interesul sprijinirii propagandei s'au prevăzut în bugetul Ministerului 9 milioane Lei.

Pentru terminarea construcțiilor școlare începute, Ministerul Instrucțiunii tratează în străinătate un împrumut cultural de 3 miliarde.

Între Ministerul Artelor și Casa Școlarelor s'a făcut învoială, ca jumătate din tirajul operelor, ce se vor publica de către literații noștri de valoare,

să le cumpere statul pentru înzestrarea sistematică a bibliotecilor populare.

Salutăm cu bucurie această ofensivă culturală, și-i dorim roade îmbelșugate.

Reprezentatie școlară În ziua de 21 Decembrie a. tr. ora 5 p. m. elevii școlaei primare de stat din loc. au dat o reprezentație de Crăciun cu recitări, colinzi, piese teatrale cu tablouri vii și jocuri sub conducerea învățătorilor. Traian Viteazu, Alex. Szabó, Victoria Luca, Elena Czibula și Elena Govrik. Reprezentația a reușit bine, mulțumită muncii stăruitoare a acestor învățători.

S'a realizat un venit mulțumitor, care s'a întrebuințat pentru ajutorarea elevilor săraci cu vestimente.

Între participanți am văzut părinți de-ai elevilor, puțini intelectuali, câțiva profesori și mulți elevi și eleve dela liceul de stat și școala medie de fete. Constatăm cu regret, că cea mai mare parte a intelectualilor a lipsit ca de regulă și de la această producție școlară modestă în care nu este a se căuta satisfacerea dorințelor artistice, ci educația elevilor.

În 23 Decembrie s'au distribuit între elevii săraci ajutoarele obișnuite, realizate din colectele făcute de învățătorii școlaei și venitul curat al reprezentației.

Mg.

Sărbătoarea Crăciunului la școala primară de stat din Sîmleul Silvariei.

În ziua de 22 Decembrie la ora 4 după masă a avut loc în sala claselor supra-primare de băieți serbarca pomului de Crăciun. Cu această ocaziune, elevii acestei școli, în prezența unui public numeros și a multor părinți au debutat cu două piese teatrale pentru copii și declamări de poezii potrivite, sub conducerea D-nei Victoria Orian Dr. Sabou, iar corul elevilor condus de d-l Simion Oros a intonat cu multă simțire o rugăciune și frumoasa colindă „Trei păstori“, pe 3 voci. D-l preot V. Moodi a binecuvântat darurile expuse.

A urmat apoi împărțirea numeroaselor daruri (haine, ghete, marame, etc.) donate de către Reuniunea Femeilor Române Sălăjene. Toți elevii au primit bomboane, nuci, mere, etc.

Cu această ocaziune au rostit cuvântări: *D-l Ion Oprea*, directorul școlii elementare de comerț, apreciind foarte nimerit activitatea Reuniunii Femeilor Române Sălăjene, condusă cu dibăcie de către doamna *Elena Fabian Dr. Aciu* profesoară la școala normală de fete „Domnița Ileana“; *D-l V. Moodi* preot gr.-cat. asemenea a apreciat rolul numitei instituțiuni în aranjarea acestei sărbătoriri, cu care ocaziune, pe lângă desvoltarea sentimentelor nobile prin sprijin creștinesc se alină multe suferințe și se șterg multe lacrimi; eleva *Ana Mitrașca* în o vorbire bine încheșată în numele tuturor celor miluți, exprimă mulțumiri atât Doamnei prezidentă,

cât și celor cari prin mărimoasele lor prestațiuni au contribuit la frumoasa operă de ajutorare. Apoi: *Doamna Elena Fabian Dr. Aciu* arată ideile de cari este condusă Reuniunea în activitatea ei, și că ce bine se simțește atât D-sa cât și celelalte doamne din fruntea Reuniunii, când pot alina suferințele celor năcăjiți. Exprimă mulțumită tuturor celor cari au alergat în favorul săracilor oferind ceva ajutor, fie acela de orice natură. Cu deosebire accentuează sprijinul doamnelor Victoria Orian Dr. Sabou secretara Reuniunii, Eugenia Vicaș dr. Lobonțiu, văd. Victoria Vicaș, Aurora Dr. Vicaș, D-na Dr. Anicean, etc.

Merită laude atât domnul Victor Boțan director-învățător la școala primară, care a pregătit această serbare, cum și toți membrii corpului didactic dela această școală pentru modul în care înțeleg a-și face datoria.

De încheiere nu mă pot săpâni să nu pun o întrebare, și anume: pomul de Crăciun, mândrul brad, împodobit de altcum cu diferite decoruri, săculețe cu bomboane și alte mici surprize plăcute — este o datină românească? Dacă nu, în acel caz, nu s'ar produce o mai multă și mai românească însuflețire prin înlocuirea lui cu frumoasele, și din punct de vedere național, mult mai valoroasele colinde strămoșești, pe cari a le cultiva și a ni-le reîmprospăta, avem chiar datorință.

T. . . . r . . . e.

PARTEA OFICIALĂ

In aceasta parte a revistei se vor publica toate ordonanțele și circularele autorităților școlare superioare. Datorința directorilor și a conducătorilor autorităților școlare subalterne este, ca îndată după primirea revistei, să le înregistreze și execute conștientos, în cel mai scurt timp.

Revizoratul școlar al județului Sălaj.

No. 3639—1926.

Administrarea școalelor particulare.

Comunicăm mai jos în copie ordinul Onor. Inspectorat școlar cu No. 12039—1926 pentru luare la cunoștință și conformare celor interesați.

Domnule Revizor, Vă comunicăm spre știre și conformare ord. Min. No. 138 008—1926.

Domnule Inspector Șef, Vă rugăm a pune în vedere tuturor școalelor particulare din regiunea D.Vs. cuprinsul acestui ordin și a observa stricta executare.

I. Se pune în vedere susținătorilor sau directorilor școalelor particulare din țară, că Articolul 30 din Legea Invățământului Particular și art. 41 din regulamentul de aplicare al acestei legi este categoric, în ce privește salarizarea personalului didactic dela aceste școale, și că prin urmare sunt datori să angajeze acest personal prin învoeli scrise și să-l retribuiască cu aceleași salarii și indemnizații cu cari sunt retribuiți membrii corpului didactic dela școalele similare ale Statului, fie că ei sunt sau nu titulari ai școalelor Statului. — În caz când profesorul are un an sau mai mulți de serviciu la același institut particular, va primi și gradația câte 25% asupra salariului de bază pentru fiecare grupă de 5 ani de serviciu efectiv, chiar cu întrerupere la o astfel de școală.

II. Angajamentele scrise de profesor, odată aprobate de Minister devin obligatorii atât pentru școală cât și pentru profesor, pe tot timpul arătat în el (art. 41 al. 3 din regulamentul), iar la împlinirea termenului fixat în angajament și înlocuirea profesorului vechiu prin altul nou, elevii lăsați corigenți (la școalele particulare cu drept la publicitate) vor fi examinați la corigență în prezența unui delegat al Ministerului, plătit de direcțiunea institutului, cu o sumă fixată de Minister.

III. Pentru a se putea face controlul tuturor fondurilor școalelor particulare (art. 32 din lege) susținătorii sau directorii tuturor școalelor particulare, vor alcătui, la începutul fiecărui an școlar, bugetul de venituri și cheltueli al școlii pe anul școlar respectiv și vor înainta câte un exemplar Ministrului (art. 44 din regulament). De asemenea se va întrebuița obligator un singur registru chitanțier, din care se vor elibera chitanțe pentru toate sumele încasate, și un registru de bonuri, pentru justificarea plăților făcute. Din registru chitanțier se va stabili totalul veniturilor școlii la zi, iar din bonuri se va stabili totalul cheltuelilor la zi. La bonurile de plată se vor anexa actele justificative respective.

Școalele particulare vor înființa state lunare de achitarea salariilor membrilor corpului didactic și a personalului administrativ (art. 26 din lege) în care se va semna de primire.

Tot aceste acte ale contabilității se vor păstra în arhiva școlii, împreună cu celelalte acte cerute de lege și regulament pentru administrarea școlii (art. 26 din lege și art. 26 din regulament). Director general: ss. N. Dumitrescu. (L. S.) Inspector Șef G. Bota.

Zălau, la 24 Decembrie 1926.

No. 3708—1926.

Salariile învățătorilor în concediu.

În conformitate cu ordinul Onor. Inspectorat școlar No. 12.281—1926 punem în vedere celor interesați, că pe viitor învățătorilor cari își fac stagiul militar să li se plătească 25% numai din salariul de bază, iar celor cari se află în concediu pentru studiu 25% din salariu și accesorii.

Zălau, la 30 Decembrie 1926.

No. 7—1927.

Înaintarea învățătorilor la gradul I.

În baza ordinului Onor. Minister al Instrucțiunii publice, cu No. 103.022—1926 învățătorii de gradul II, cari la 1 Octombrie 1926 au implinit șase (6) ani (12 ani dela numirea ca învățător titular cu diplomă) în acest grad, au dreptul a cere dela această dată inspecție specială, pentru a putea fi înaintați la gradul I pe 1 Septembrie 1927.

În consecință Vă invităm pe toți cei interesați să ceară inspecție specială în acest an școlar, căci altfel nu vor putea fi înaintați la gradul I.

Zălau, la 10 Ianuarie 1927.

No. 9—1927.

Examenul de definitivat.

On. Minister al Instrucțiunii cu ord. No. 115.608—1926 în baza dispozițiilor Art. 118 din legea învățământului primar și art. 212—221 din regulamentul de aplicare al acestei legi a dispus întocmirea tabloului învățătorilor și învățătoarelor dela școlile primare și învățătoarelor dela școala de copii mici (grădini de copii) cari la 1 Martie 1927 au trei ani de funcționare efectivă cu titlul provizoriu la o școală dintr'o comună rurală, și cari trebuie să se prezinte la acel examen, în dimineața zilei de mai sus, la școala normală din Zălau sau la școala, care se va fixa ulterior.

Toți învățătorii și învățătoarele obligați la acest examen vor înainta revizoratului școlar cererile de înscriere, însoțite de actele necesare (copii de procesele verbale de pe tot timpul funcționării ca învățător provizor și o declarație, că n-a mai avut alte inspecții decât cele pentru care prezintă copii.

Cei cari nu vor cere înscrierea vor fi înscriși din oficiu și în caz de neprezentare se vor considera căzuți dela examen.

Termenul ultim pentru înaintarea cererilor de înscriere este 1 Februarie 1927.

Zălau, la 10 Ianuarie 1927.

No. 14—1927.

Înaintarea cererilor de transferare.

Comunicăm mai jos spre știre și strictă conformare ordinul Onor. inspectorat școlar No. 12517—1926.

„Domnule Revizor, în urma întrebărilor ce ni-au venit și ținând de principiul ierarhiei școlare, avem onoare a Vă ruga, ca la intrarea cererilor de transferare în conformitate cu dispozițiunile Art. 237—243 din Regulament să aveți în vedere următoarele:

1. Cererile de transferare se vor înainta prin revizoratul școlar al județului, în care petentul are catedra ca titular, până la data de 20 Martie inclusiv. Revizoratul va alcătui un tablou de toate cererile intrate, pe care dimpreună cu cererile de transferare și actele anexate la cereri îl va înainta cu raport și cu observările sale la Inspectorat până la 1 Aprilie inclusiv.

2. Cererile vor fi însoțite de acte, prin cari să se dovedească interesele, ce au de a fi transferați în localitatea cerută. Aceste interese sunt arătate la Art. 239 din Regulament punctele 1—4 și litera d) Cererile lipsite de aceste acte doveditoare eliberate de autoritate publică nu se vor lua în considerare.

3. În cerere se va arăta gradul și acta ce o are petentul în acel grad din învățământ, precum și vechimea în învățământ.

Învățători pedepsiți cu transferarea nu pot cere o nouă transferare nici nu pot fi transferați din oficiu, decât după pre-

scrierea pedepsei (vezi Art. 154 din lege).

Învățătorii cari nu posedă examenul de definitivat nu pot cere transferarea la școalele din comunele urbane.

3. În tabloul ce-l va înainta revizoratul, va nota în rubrica observărilor, dacă cererea respectivă de transferare este întemeiată pe lege și regulament sau nu este întemeiată.

Comunicați aceasta celor în drept și publicați-le și în foaia oficială a Dvoastră“.

Zălau, la 10 Ianuarie 1927.

No. 90—1927.

Depunerea declarațiilor individuale pentru impozite.

În baza adresei Administrației Financiare Zălau cu No. 970—1927 atragem atențiunea tuturor membrilor corpului didactic primar, că termenul pentru depunerea declarațiilor (form. No. 5) individuale pentru stabilirea impozitului expiră la 31 Ianuarie a. c. după care dată nu va mai fi prelungit. Este deci în interesul fiecăruia, ca până atunci să depună declarația la percepție, căci în caz contrar, comisiile vor aplica sancțiunile prevăzute de legea contribuțiilor directe și afară de aceea se va pierde dreptul de scăderi pentru sarcini familiare.

Zălau, la 17 Ianuarie 1927.

Rev. școlar: I. MANGO.

Asociația Învățătorilor din județul Sălaj.

No. 40—1926.

I.

Cătră

membrii Asoc. Învățătorilor din județul Sălaj.

Asociația Învățătorilor din județul Sălaj a fost cea dintâi, care a venit cu inițiativa de a înființa un cămin pe lângă școlile secundare din județ, pentru copiii de învățători, cari vor urma aceste școli.

Până când în alte județe învățătorii au emulat la adunarea fondurilor pentru înființarea astorfel de căminuri, contribuind fiecare membru cu sume considerabile, noi, Sălăjenii, am stat nepăsători. Dovadă este fondul care dela 24 Octomarie 1924 nu s'a sporit cu nimic.

Azi când în chestiune a pornit din nou o mișcare febrilă, ne face să oredem, că această mișcare are la bază toată seriozitatea și încrederea de sine a omului binevoitor și deci această mișcare va fi încoronată cu succesul care se dorește de de mult și de toți.

Avem o mare datorință cu toții: bătrâni și tineri, fete și bărbați deopotrivă, ca să nu lăsăm să se stingă acest dor și această tendință, de a ne vedea realizat planul ideal al nostru, oi cu înfăptărită iubire de cauză, care azi ne caracterizează să

muncim cu energie pentru adunarea și contribuirea cu sumele necesare acestui fond și să nu șovăim a ne da obolul care și când ni se va cere.

De acest dor și datorință a fost călăuzit presidential nostru de onoare dl Emil *Pocola* când a cedat în favorul acestui fond 870 exemplare a 20 Lei din broșura sa: „*Unificarea sufletească națională*“. Valorificând această broșură fondul Căminului se augmentează cu frumoasa sumă de 11.200 Lei.

Dacă președintele nostru de onoare jertfește singur pentru fondul căminului suma de sus, nu numai că trebuie, ci suntem chiar datori să-i urmăm pilda și noi.

Jertfa, care vi-o cerem de data aceasta este minimală: răscumpărarea a câte un exemplar din broșura amintită, cu atât mai vărtos, că venitul curat este al fondului Căminului.

Brosurile le-am distribuit dlor prezenți ai subsecțiilor și cercurilor culturale pentru a le valorifica.

Invităm deci pe fiecare membru a Secției noastre să l rugăm să nu refuze, când i-se va cere costul broșurei oi cu dragoste de frate să dea acest obol modest.

Ne permitem a Vă atrage și de data aceasta atenția asupra cuvintelor postului Alexandri, care a zis: „Unde-i unul nu-i putere...“

Să fim cu toții pătrunși de acelaș gând, de acelaș dor: de a vedea realizat planul. Șimleul-Silvaniei, la 26 Decembrie 1926.

Președinte: *Simion Oros.*

No. 45—1926.

II

Circular

Vestim pe st. membrii Asoc. Invăt. din județul Sălaj că, Comitetul central în ședința sa ținută în Șimleu în ziua de 18 Decembrie 1926 ocupându-se de chestiunea „Inființării unui cămin pentru copii de învățători“ și având de bază deciziunile favorabile ale subsecțiilor luate în adunările de toamnă, în unanimitate a hotărât și fixat taxa pentru acest fond pe anul 1927 suma de Lei 1200 de fiecare membru plătitibilă în 12 rate lunare cu începere dela 1 Ianuarie 1927.

Invităm deci și pe această cale pe toți membrii Asociației noastre, că aceasta contribuție de 100 lei lunar (1200 lei pe anul întreg) să binevoiască a o trimite direct la Inst. de credit și economii „*Silvania*“ din Șimleu pentru „*Fondul căminului învățătorilor*“.

Pentru administrarea interimară a fondului s'a ales o comisie de trei membri, care comisie este însărcinată și cu elaborarea statelor după cari să se chivernisească acest fond.

Informații mai detaliate se vor da dlor membri în ședințele cercurilor culturale de către președinții acestora.

Șimleu, la 21 Decembrie 1926.

Președinte: *Simion Oros.*

Notar: *Valeria Labonțiu.*